

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

6 päivänä joulukuuta 2012*

Unionin kansalaisuus — SEUT 20 artikla — Direktiivi 2003/86/EY — Oikeus perheenyhdistämiseen — Unionin kansalaiset, jotka ovat pieniä lapsia ja jotka asuvat äitiensä, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, kanssa sen jäsenvaltion alueella, jonka kansalaisia lapset ovat — Äitien, joille on myönnetty unionin kansalaisten yksinhuoltajuus, pysyvä oleskeluoikeus kyseisessä jäsenvaltiossa — Perheiden uudelleen muotoutuminen sen jälkeen, kun äidit ovat avioituneet uudelleen kolmansien maiden kansalaisten kanssa ja kun näistä avioliitoista on syntynyt lapsia, jotka myös ovat kolmansien maiden kansalaisia — Unionin kansalaisten kotijäsenvaltiossa tehdyt perheenyhdistämistä koskevat hakemukset — Oleskeluoikeuden epääminen uusilta aviopuolisoilta riittävien tulojen ja varojen puuttumisen perusteella — Oikeus perhe-elämän kunnioittamiseen — Lasten edun huomioon ottaminen

Yhdistetyissä asioissa C-356/11 ja C-357/11,

joissa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvista ennakkoratkaisupyynnöistä, jotka korkein hallinto-oikeus (Suomi) on esittänyt 5.7.2011 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet unionin tuomioistuimeen 7.7.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asioissa

O ja

S

vastaan

Maahanmuuttovirasto (C-356/11)

sekä

Maahanmuuttovirasto

vastaan

L (C-357/11),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit A. Rosas, joka hoitaa toisen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, U. Löhmus, A. Ó Caoimh (esittelevä tuomari), A. Arabadjiev ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: Y. Bot,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

* Oikeudenkäyntikieli: suomi.

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 12.9.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- L, edustajanaan asianajaja J. Streng,
- Suomen hallitus, asiamiehenään J. Heliskoski,
- Tanskan hallitus, asiamiehinään V. Pasternak Jørgensen ja C. Vang,
- Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja A. Wiedmann,
- Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan avvocato dello Stato W. Ferrante,
- Alankomaiden hallitus, asiamiehinään C. Wissels ja B. Koopman,
- Puolan hallitus, asiamiehenään M. Szpunar,
- Euroopan komissio, asiamiehinään D. Maidani ja E. Paasivirta,

kuultuaan julkisasiamiehen 27.9.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyynnöt koskevat SEUT 20 artiklan tulkintaa.
- 2 Nämä pyynnot on esitetty kahdessa asiassa, joista ensimmäisessä asianosaisina ovat yhtäältä O ja S, jotka ovat molemmat kolmansien maiden kansalaisia, ja toisaalta Maahanmuuttovirasto (asia C-356/11) ja toisessa yhtäältä Maahanmuuttovirasto ja toisaalta L, joka myös on kolmannen maan kansalainen, ja jotka koskevat sitä, että kyseisten henkilöiden perheenyhdistämisen perusteella tekemät oleskelulupahakemukset on hylätty.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 2003/86/EY

- 3 Oikeudesta perheenyhdistämiseen 22.9.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY (EUVL L 251, s. 12) johdanto-osan toisen, neljännen, kuudennen ja yhdeksännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(2) Perheenyhdistämistä koskevat toimenpiteet olisi hyväksyttävä perheen suojelua ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan velvoitteen mukaisesti, joka on kirjattu useisiin kansainvälisen oikeuden säädöksiin. Tässä direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti [ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn, Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun yleissopimuksen] 8 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa [jäljempänä perusoikeuskirja] tunnustetut periaatteet.

--

- (4) Perheiden yhdistäminen on tarpeen, jotta perhe-elämä olisi mahdollista. Se edistää sellaisen sosiaalisen ja kulttuurisen vakauden muodostumista, joka helpottaa kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista jäsenvaltioissa. Se myös lujittaa taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta, mikä on [Euroopan] yhteisön perustavoitteita, kuten [EY:n] perustamissopimuksessa todetaan.

--

- (6) Perheen suojelun ja perhe-elämän ylläpitämisen tai luomisen varmistamiseksi olisi vahvistettava perheenyhdistämistä koskevan oikeuden aineelliset edellytykset yhteisten perusteiden mukaisesti.

--

- (9) Perheenyhdistämisen olisi koskettava ainakin ydinperheen jäseniä eli aviopuolisoa ja alaikäisiä lapsia.”

4 Mainitun direktiivin tavoitteena on – kuten direktiivin 1 artiklasta ilmenee – ”vahvistaa edellytykset, joiden täyttyessä jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevilla kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus perheenyhdistämiseen”.

5 Direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) ’kolmannen maan kansalaisella’ henkilöä, joka ei ole [EY:n] perustamissopimuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu unionin kansalainen;

--

- c) ’perheenkokoajalla’ jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevaa kolmannen maan kansalaista, joka hakee tai jonka perheenjäsenet hakevat perheenyhdistämistä päästäkseen muuttamaan perheenkokoajan luokse;

- d) ’perheenyhdistämisellä’ jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevan kolmannen maan kansalaisen perheenjäsenten maahantuloa ja oleskelua jäsenvaltiossa perheyhteyden säilyttämistä varten riippumatta siitä, ovatko perhesuhteet muodostuneet jo ennen perheenkokoajan maahantuloa vai vasta sen jälkeen.”

6 Direktiivin 2003/86 3 artiklan 1 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä direktiiviä sovelletaan, kun perheenkokoajalla on jäsenvaltion vähintään yhdeksi vuodeksi myöntämä oleskelulupa ja perustellut mahdollisuudet saada pysyvä oleskeluoikeus, silloin kun perheenkokoajan perheenjäsenet ovat kolmannen maan kansalaisia, heidän oikeudellisesta asemastaan riippumatta.

--

3. Tätä direktiiviä ei sovelleta Euroopan unionin kansalaisen perheenjäseniin.”

7 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jollei IV luvussa sekä 16 artiklassa säädetyistä edellytyksistä muuta johdu, jäsenvaltioiden on sallittava tämän direktiivin nojalla seuraavien perheenjäsenten maahantulo ja maassaoleskelu:

- a) perheenkokoajan aviopuoliso;
- b) perheenkokoajan ja hänen aviopuolisonsa alaikäiset lapset – –;
- c) [perheenkokoajan] alaikäiset lapset, – – jos perheenkokoaja on näiden huoltaja ja lapset ovat hänen huollettavanaan. – –
- d) [perheenkokoajan aviopuolison] alaikäiset lapset – –, jos aviopuoliso on näiden huoltaja ja lapset ovat hänen huollettavanaan.”

8 Käsitellessään maahantuloa ja maassaoleskelua koskevaa hakemusta jäsenvaltioiden on direktiivin 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti otettava asianmukaisesti huomioon alaikäisen lapsen etu.

9 Direktiivin 2003/86 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltio voi vaatia hakemuksen tehneeltä henkilöltä perheenyhdistämistä koskevan hakemuksen jättämisen yhteydessä todisteita siitä, että perheenkokoajalla on:

- c) vakaat ja säännölliset tulot ja varat, jotka riittävät perheenkokoajan ja hänen perheenjäsentensä ylläpitoon ilman, että heidän on turvauduttava asianomaisen jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmään. Jäsenvaltioiden on arvioitava näiden tulojen ja varojen luonne ja säännöllisyys, ja ne voivat ottaa huomioon kansallisten vähimmäispalkkojen ja eläkkeiden tason sekä perheenjäsenten lukumäärän.”

10 Direktiivin 17 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Päättyessään hakemuksen hylkäämisestä, oleskeluluvan peruuttamisesta tai uusimatta jättämisestä taikka perheenkokoajan tai hänen perheenjäsentensä maastapoistamisesta jäsenvaltioiden on otettava asianmukaisesti huomioon asianomaisen henkilön perhesiteiden luonne ja kiinteys ja jäsenvaltiossa oleskelun kesto sekä perheeseen liittyvät, kulttuuriset ja sosiaaliset siteet kotimaahan.”

Direktiivi 2004/38/EY

11 Euroopan unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeudesta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella, asetuksen (ETY) N:o 1612/68 muuttamisesta ja direktiivien 64/221/ETY, 68/360/ETY, 72/194/ETY, 73/148/ETY, 75/34/ETY, 75/35/ETY, 90/364/ETY, 90/365/ETY ja 93/96/ETY kumoamisesta 29.4.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/38/EY (EUVL L 158, s. 77 ja oikaisu EUVL L 229, s. 35) 1 artiklassa todetaan seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään:

- a) edellytykset, jotka koskevat sitä, miten unionin kansalaiset ja heidän perheenjäsenensä voivat käyttää oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti jäsenvaltioiden alueella;
- b) unionin kansalaisten ja heidän perheenjäsentensä oikeus oleskella pysyvästi jäsenvaltioiden alueella;

– –”

12 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- 1) ’unionin kansalaisella’ henkilöä, jolla on jonkin jäsenvaltion kansalaisuus;
- 2) ’perheenjäsenellä’:
 - a) aviopuolisoa;
 - –
 - c) unionin kansalaisen alle 21-vuotiaita tai hänestä riippuvaisia jälkeläisiä suoraan etenevässä polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison – – vastaavanlaisia jälkeläisiä;
 - d) unionin kansalaisesta riippuvaisia sukulaisia suoraan takenevassa polvessa samoin kuin unionin kansalaisen aviopuolison – – vastaavanlaisia sukulaisia;
- 3) ’vastaanottavalla jäsenvaltiolla’ jäsenvaltiota, johon unionin kansalainen siirtyy käyttäkseen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja oleskeluun.”

13 Direktiivin 3 artiklan otsikko on ”Henkilöt, joihin tätä direktiiviä sovelletaan”, ja kyseisen artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin unionin kansalaisiin, jotka siirtyvät toiseen jäsenvaltioon tai oleskelevat toisessa jäsenvaltiossa kuin jonka kansalaisia he ovat, sekä heidän 2 artiklan 2 alakohdassa määriteltyihin perheenjäseniinsä, jotka tulevat heidän mukanaan tai seuraavat heitä myöhemmin.”

Suomen oikeus

14 Ulkomaalaislain 37 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Tätä lakia sovellettaessa perheenjäseneksi katsotaan Suomessa asuvan henkilön aviopuoliso sekä alle 18-vuotias naimaton lapsi, jonka huoltaja on Suomessa asuva henkilö tai tämän aviopuoliso. Jos Suomessa asuva henkilö on alaikäinen lapsi, perheenjäsen on hänen huoltajansa. – –”

15 Ulkomaalaislain 39 §:n 1 momentissa säädetään seuraavaa:

”Oleskeluluvan myöntäminen edellyttää, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu, jollei tässä laissa toisin säädetä. Toimeentuloedellytyksestä voidaan yksittäisessä tapauksessa poiketa, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii. – –”

16 Kyseisen lain 47 §:n 3 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kun ulkomaalaiselle on myönnetty jatkuva tai pysyvä oleskelulupa, hänen perheenjäsenelleen myönnetään jatkuva oleskelulupa. – –”

17 Ulkomaalaislain 66 a §:ssä säädetään seuraavaa:

”Kun oleskelulupaa on haettu perhesiteen perusteella, luvan myöntämättä jättämistä harkittaessa on otettava huomioon ulkomaalaisen perhesiteiden luonne ja kiinteys, hänen maassa oleskelunsa pituus sekä hänen perheeseen liittyvät, kulttuuriset ja sosiaaliset siteensä kotimaahan. – –”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

Asia C-356/11

- 18 S, joka on Ghanan kansalainen ja joka oleskelee Suomessa pysyvällä oleskeluluvalla, solmi 4.7.2001 Suomen kansalaisen kanssa avioliiton, josta syntyi 11.7.2003 lapsi. Lapsi on Suomen kansalainen, ja hän on aina asunut Suomessa. S on 2.6.2005 lukien ollut lapsen ainoa huoltaja. Aviopuolisot ovat eronneet 19.10.2005. Lapsen isä asuu Suomessa.
- 19 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että S on Suomessa olonsa aikana opiskellut, ollut äitiyslomalla, valmistunut ammattiin ja ollut ansiotyössä.
- 20 S on 26.6.2008 avioitunut Norsunluurannikon kansalaisen O:n kanssa. O on 3.7.2008 hakenut avioliiton perusteella oleskelulupaa Maahanmuuttovirastolta. Avioliitosta syntyi 21.11.2009 Suomessa lapsi, joka on Ghanan kansalainen ja vanhempiensa yhteisessä huollossa. O asuu S:n ja tämän kahden lapsen kanssa.
- 21 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että O on 1.1.2010 tehnyt vuodeksi työsopimuksen, jonka mukaan työaika on kahdeksan tuntia vuorokaudessa ja palkka 7,50 euroa tunnissa. Hän ei kuitenkaan ole toimittanut selvitystä siitä, että hän olisi käynyt työssä työsopimuksen mukaisesti.
- 22 Maahanmuuttovirasto hylkäsi 21.1.2009 tekemällään päätöksellä O:n oleskelulupahakemuksen sillä perusteella, ettei O:n toimeentulo ollut turvattu. Maahanmuuttovirasto katsoi myös, ettei kyseisessä tapauksessa ollut perustetta poiketa toimeentuloedellytyksestä, mikä ulkomaalaislain 39 §:n 1 momentin mukaan on mahdollista, jos siihen on poikkeuksellisen painava syy tai lapsen etu sitä vaatii.
- 23 Helsingin hallinto-oikeus antoi 27.8.2009 päätöksen, jolla se hylkäsi O:n Maahanmuuttoviraston hylkäävästä päätöksestä tekemän valituksen.
- 24 S ja O ovat näin ollen hakeneet hallinto-oikeuden päätökseen muutosta korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Asia C-357/11

- 25 L, joka on Algerian kansalainen, on oleskellut Suomessa laillisesti vuodesta 2003 alkaen. Hän on saanut Suomessa pysyvän oleskeluluvan avioituttuaan Suomen kansalaisen kanssa. Avioliitosta on vuonna 2004 syntynyt lapsi, joka on sekä Suomen että Algerian kansalainen ja joka on aina asunut Suomessa. Aviopuolisot ovat eronneet 10.12.2004 ja L:stä on tullut heidän lapsensa yksinhuoltaja. Lapsen isä asuu Suomessa.
- 26 L on 19.10.2006 avioitunut M:n kanssa. M, joka on Algerian kansalainen, tuli maaliskuussa 2006 Suomeen, josta hän haki turvapaikkaa ja jossa hän ilmoituksensa mukaan asui L:n kanssa. M käännytettiin kotimaahansa lokakuussa 2006.
- 27 L haki 29.11.2006 Maahanmuuttovirastosta aviopuolisolleen oleskelulupaa Suomessa heidän avioliittonsa perusteella.
- 28 Mainitusta avioliitosta on 14.1.2007 syntynyt Suomessa lapsi, joka on Algerian kansalainen ja joka on vanhempiensa yhteisessä huollossa. Asiassa ei ole ilmennyt, että M olisi tavannut lasta.

- 29 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, ettei L ole koskaan Suomessa oleskellessaan ollut ansiotyössä. Hänen toimeentulonsa perustuu toimeentulotukeen ja muihin etuuksiin. Hänen aviopuolisollaan ei ole tiedossa ansiotyötä Suomessa, vaikka hän on kertonut uskovansa työllistyvänsä Suomessa kielitaitonsa ansiosta.
- 30 Maahanmuuttovirasto hylkäsi 15.8.2008 tekemällään päätöksellä M:ää koskevan oleskelulupahakemuksen sillä perusteella, ettei hänen toimeentulonsa ollut turvattu.
- 31 Helsingin hallinto-oikeus hyväksyi L:n valituksen kyseisestä hylkäävästä päätöksestä 21.4.2009 antamallaan päätöksellä. Maahanmuuttovirasto on näin ollen valittanut hallinto-oikeuden päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.
- 32 Korkein hallinto-oikeus toteaa ennakkoratkaisupyynnöissään, että koska O:lta ja M:ltä on evätty oleskeluluvat, on mahdollista, että heidän aviopuolisonsa ja näiden huollossa olevien lasten, mukaan lukien niiden lasten, jotka ovat unionin kansalaisia, on lähdettävä Euroopan unionin alueelta voidakseen viettää perhe-elämää. Korkein hallinto-oikeus pohtii tältä osin niiden periaatteiden sovellettavuutta, jotka unionin tuomioistuin on esittänyt asiassa C-34/09, Ruiz Zambrano, 8.3.2011 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-1177).
- 33 Korkein hallinto-oikeus on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

Asia C-356/11

”1) Onko SEUT 20 artikla esteenä sille, että kolmannen maan kansalaiselta evätään oleskelulupa toimeentulon puuttumisen vuoksi perhetilanteessa, jossa hänen aviopuolisollaan on huollossaan lapsi, jolla on unionin kansalaisuus, ja jossa kolmannen maan kansalainen ei ole tämän lapsen vanhempi eikä huoltaja?

Jos vastaus kysymykseen 1 on kielteinen, onko SEUT 20 artiklan vaikutusta arvioitava toisin, jos oleskelulupaa vailla oleva kolmannen maan kansalainen, hänen aviopuolisonsa ja aviopuolison huollossa oleva lapsi, jolla on unionin kansalaisuus, asuvat yhdessä?”

Asia C-357/11

”1) Onko SEUT 20 artikla esteenä sille, että kolmannen maan kansalaiselta evätään oleskelulupa toimeentulon puuttumisen vuoksi perhetilanteessa, jossa hänen aviopuolisollaan on huollossaan lapsi, jolla on unionin kansalaisuus, ja jossa kolmannen maan kansalainen ei ole tämän lapsen vanhempi eikä huoltaja eikä asu aviopuolisonsa tai mainitun lapsen kanssa?

2) Jos vastaus kysymykseen 1 on kielteinen, onko SEUT 20 artiklan vaikutusta arvioitava toisin, jos oleskelulupaa vailla olevalla kolmannen maan kansalaisella, joka ei asu Suomessa, ja hänen aviopuolisollaan on yhteinen, yhteisessä huollossa oleva ja Suomessa asuva lapsi, joka on kolmannen maan kansalainen?”

- 34 Asia C-356/11 ja asia C-357/11 yhdistettiin unionin tuomioistuimen presidentin 8.9.2011 antamalla määräyksellä kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten. Korkeimman hallinto-oikeuden esittämä pyyntö kyseisten kahden asian käsittelemisestä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen tuolloin voimassa olleen version 104 a artiklan ensimmäisen kohdan mukaisessa nopeutetussa menettelyssä puolestaan hylättiin.

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

- 35 Kysymyksillään, joita on aiheellista tarkastella yhdessä, kansallinen tuomioistuin tiedustele, onko unionin kansalaisuutta koskevia unionin oikeuden määräyksiä ja säännöksiä tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että jäsenvaltio epää kolmannen maan kansalaiselta perheenyhdistämiseen perustuvan oleskeluluvan, vaikka kyseisen kolmannen maan kansalaisen tarkoituksena on asua sellaisen aviopuolisonsa kanssa, joka myös on kolmannen maan kansalainen ja joka oleskelee laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa ja joka on sellaisen lapsen äiti, joka on syntynyt aikaisemmasta avioliitosta ja joka on unionin kansalainen, ja sellaisen lapsensa kanssa, joka on syntynyt nimenomaan heidän omasta avioliitostaan ja joka myös on kolmannen maan kansalainen.
- 36 Kansallinen tuomioistuin tiedustelee tältä osin, voiko se, että oleskeluluvan hakija asuu yhdessä aviopuolisonsa kanssa eikä ole sen lapsen biologinen isä, joka on unionin kansalainen, eikä myöskään ole kyseisen lapsen huoltaja, vaikuttaa unionin kansalaisuutta koskevista määräyksistä ja säännöksistä esitettävään tulkintaan.
- 37 Suomen, Tanskan, Saksan, Italian, Alankomaiden ja Puolan hallitukset sekä Euroopan komissio katsovat, ettei SEUT 20 artikla ole esteenä sille, että jäsenvaltio epää oleskeluoikeuden kolmannen maan kansalaiselta, joka on pääasioissa kyseessä olevien tilanteiden kaltaisessa tilanteessa.
- 38 Mainitut hallitukset ja komissio väittävät, että edellä mainitussa asiassa Ruiz Zambrano esitetyt periaatteet koskevat täysin poikkeuksellisia tilanteita, joissa kansallisen toimenpiteen soveltamisen vaikutuksesta pääosaa unionin kansalaisen asemaan perustuvista oikeuksista ei tosiasiasa voida käyttää. Tässä tapauksessa tosiseikat pääasioiden taustalla eroavat kuitenkin mainittujen hallitusten ja komission mukaan olennaisesti tosiseikoista ensiksi mainitun asian taustalla. O ja M eivät niiden mukaan nimittäin ole sellaisten pienten lasten biologisia isä, jotka ovat unionin kansalaisia ja joihin kyseiset henkilöt pyrkivät perustamaan oikeutensa oleskeluluvan saamiseen. O ja M eivät ole kyseisten lasten huoltajia. Edellä mainitut hallitukset ja komissio toteavat lisäksi, että koska lasten äideillä on pysyvä oleskeluoikeus Suomessa, heidän lapsensa, jotka ovat unionin kansalaisia, eivät ole pakotettuja lähtemään unionin alueelta, erotuksena niistä lapsista, joista oli kyse edellä mainitussa asiassa Ruiz Zambrano. Vaikka kyseisten unionin kansalaisten äidit päättäisivät lähteä unionin alueelta perheyhteyden säilyttämiseksi, kyseessä ei mainittujen hallitusten ja komission mukaan ole väistämätön seuraus siitä, että heidän aviopuolisoiltaan evätään oleskelulupa.
- 39 Saksan ja Italian hallitukset korostavat erityisesti, etteivät O ja M kuulu asianomaisten unionin kansalaisten ydinperheeseen, koska he eivät ole kyseisten lasten biologisia isä eivätkä heidän huoltajiaan.
- 40 Alustavana huomiona on todettava, että riippumatta siitä, keitä pääasioiden hakijat kansallisen oikeuden säännösten nojalla ovat, unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta aineistosta ilmenee selvästi, että O:ta ja M:ää koskevat oleskelulupahakemukset, jotka on tehty perheenyhdistämisen tarkoituksessa, liittyvät Suomessa laillisesti oleskeleviin S:ään ja L:ään perheenkokoajien ominaisuudessa, eli henkilöinä, joiden vuoksi perheenyhdistämistä haetaan.

Unionin kansalaisuutta koskevat unionin oikeuden määräykset ja säännökset

- 41 Direktiivin 2004/38 osalta on ensinnäkin muistettava, että kyseisen direktiivin mukaista oikeutta tulla jäsenvaltioon ja oleskella siellä ei ole kaikilla kolmansien valtioiden kansalaisilla vaan ainoastaan niillä, jotka ovat sellaisen unionin kansalaisen, joka on käyttänyt oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen asettautumalla johonkin muuhun jäsenvaltioon kuin siihen, jonka kansalainen hän on, perheenjäseniä (asia C-127/08, Metock ym., tuomio 25.7.2008, Kok., s. I-6241, 73 kohta ja asia C-256/11, Dereci ym., tuomio 15.11.2011, Kok., s. I-11315, 56 kohta).

- 42 Koska nyt käsiteltävässä asiassa kyseiset unionin kansalaiset – jotka ovat molemmat pieniä lapsia – eivät ole koskaan käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen ja ovat aina oleskelleet siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalaisia he ovat, on todettava, etteivät he kuulu direktiivin 2004/38 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun käsitteen ”henkilö, johon tätä direktiiviä sovelletaan” piiriin, joten kyseistä direktiiviä ei sovelleta heihin eikä heidän perhejäseniinsä (em. asia Dereci ym., tuomion 57 kohta).
- 43 Siltä osin kuin on seuraavaksi kyse SEUT 20 artiklasta unionin tuomioistuimella on jo ollut tilaisuus todeta, että unionin kansalaisen, joka – kuten pääasioissa kyseessä olevat lapset, jotka ovat Suomen kansalaisia – ei ole käyttänyt oikeutta vapaaseen liikkuvuuteen, tilannetta ei voida kuitenkaan pelkästään tästä syystä rinnastaa puhtaasti jäsenvaltion sisäiseen tilanteeseen, eli tilanteeseen, jolla ei ole minkäänlaista liityntää mihinkään unionin oikeudessa tarkoitettuun tilanteeseen (ks. em. asia Ruiz Zambrano; asia C-434/09, McCarthy, tuomio 5.5.2011, Kok., s. I-3375, 46 kohta ja em. asia Dereci ym., tuomion 61 kohta).
- 44 Koska unionin kansalaisen aseman tarkoituksena on olla jäsenvaltioiden kansalaisten perustavanlaatuisen asema, S:n ja L:n aikaisemmista avioliitoista syntyneillä lapsilla on jäsenvaltion kansalaisina SEUT 20 artiklan 1 kohdan nojalla unionin kansalaisen asema ja he voivat näin ollen vedota, myös suhteessa siihen jäsenvaltioon, jonka kansalaisia he ovat, tällaiseen asemaan liittyviin oikeuksiin (ks. em. asia McCarthy, tuomion 48 kohta ja em. asia Dereci ym., tuomion 63 kohta).
- 45 Unionin tuomioistuin on tällä perusteella todennut, että SEUT 20 artikla on esteenä kansallisille toimenpiteille, mukaan lukien unionin kansalaisten perheenjäsenten oleskeluoikeuden epäämistä koskevat päätökset, joiden vaikutuksesta unionin kansalaiset eivät tosiasiallisesti voi käyttää pääosaa oikeuksista, jotka heillä on unionin kansalaisen asemansa perusteella (ks. em. asia Ruiz Zambrano, tuomion 42 kohta).
- 46 Lopuksi unionin tuomioistuin on katsonut kolmannen maan kansalaisen oikeudesta oleskella siinä jäsenvaltiossa, jossa hänen pienet lapsensa – jotka ovat kyseisen jäsenvaltion kansalaisia ja joiden huoltaja hän on ja jotka ovat hänen ja hänen aviopuolisonsa yhteisessä huollossa – asuvat, että oleskeluoikeuden epäämisestä seuraisi se, että kyseiset lapset, jotka ovat unionin kansalaisia, joutuisivat lähtemään unionin alueelta vanhempiensa mukana ja että kyseisten unionin kansalaisten olisi tosiasiallisesti mahdoton käyttää pääosaa oikeuksista, jotka heillä on unionin kansalaisen asemansa perusteella (em. asia Ruiz Zambrano, tuomion 43 ja 44 kohta).
- 47 Unionin kansalaisen asemaan perustuvien oikeuksien pääosan menettämistä koskeva kriteeri viittasi edellä mainituissa asioissa Ruiz Zambrano ja Dereci ym. tilanteisiin, joille oli ominaista se, että unionin kansalainen ei joutunut tosiasiallisesti lähtemään pelkästään sen jäsenvaltion alueelta, jonka kansalainen hän on, vaan myös unionin alueelta kokonaisuudessaan.
- 48 Kyseinen kriteeri on siis luonteeltaan hyvin erityinen, koska se koskee tilanteita, joissa oleskeluoikeutta ei voida poikkeuksellisesti evätä kolmannen valtion kansalaiselta, joka on jäsenvaltion kansalaisen perheenjäsen, koska muussa tapauksessa jäsenvaltion kansalaisella olevan unionin kansalaisuuden tehokas vaikutus ei toteutu (em. asia Dereci ym., tuomion 67 kohta).
- 49 Nyt käsiteltävissä asioissa kansallisen tuomioistuimen asiana on todeta, merkitseekö se, että perheenyhdistämisen perusteella tehdyt oleskelulupahakemukset hylätään sellaisissa olosuhteissa, joista on kyse pääasioissa, asianomaisten unionin kansalaisten kannalta sitä, etteivät he tosiasiallisesti voi käyttää pääosaa oikeuksista, jotka heillä on asemansa perusteella.
- 50 Kyseisessä arvioinnissa on otettava huomioon se, että unionin kansalaisten äideillä on asianomaisessa jäsenvaltiossa pysyvät oleskeluluvat, joten oikeudellisesti tarkasteltuna heillä tai heidän huollettavana olevilla unionin kansalaisilla ei ole minkäänlaista velvollisuutta lähteä kyseisen jäsenvaltion alueelta ja unionin alueelta kokonaisuudessaan.

- 51 Tarkasteltaessa sitä, olisivatko asianomaiset unionin kansalaiset tosiasiasa tilanteessa, jossa heidän olisi mahdotonta käyttää pääosaa oikeuksista, joita heillä on asemansa perusteella, merkityksellisinä seikkoina tulevat esille myös kysymys perheenkokoajien lasten huollosta ja se, että lapset ovat osa "uusperheitä". Yhtäältä on todettava, että koska S ja L ovat asianomaisten unionin kansalaisten, jotka ovat pieniä lapsia, yksinhuoltajia, heidän päätöksensä lähteä sen jäsenvaltion alueelta, jonka kansalaisia kyseiset lapset ovat, perheyhteyden säilyttämiseksi, merkitsisi sitä, että mainituilta unionin kansalaisilta vietäisiin kaikki yhteydenpitomahdollisuudet biologisiin isiinsä siinä tapauksessa, että tällaista yhteydenpitoa on jatkettu tähän saakka. Toisaalta päätös jäädä kyseisen jäsenvaltion alueelle kyseisten unionin kansalaisten, jotka ovat pieniä lapsia, ja heidän biologisten isiensä mahdollisen yhteyden säilyttämiseksi merkitsisi sitä, että muiden lasten, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, yhteyttä biologisiin isiinsä vaikeutettaisiin.
- 52 Tästä on kuitenkin todettava, että pelkästään sen perusteella, että taloudellisista syistä tai perheyhteyden säilyttämiseksi unionin alueella voisi olla suotavaa, että sellaisen perheen jäsenet, joka muodostuu kolmansien maiden kansalaisista ja unionin kansalaisesta, joka on pieni lapsi, voisivat oleskella mainitun unionin kansalaisen kanssa unionin alueella siinä jäsenvaltiossa, jonka kansalainen hän on, ei sinänsä voida katsoa, että unionin kansalaisen olisi pakko lähteä unionin alueelta, jos tällaista oikeutta ei myönnetä (ks. vastaavasti em. asia Dereci ym., tuomion 68 kohta).
- 53 Kansallisen tuomioistuimen on tehdessään sitä arviointia, jonka tekeminen sille tämän tuomion 49 kohdan mukaisesti kuuluu, tutkittava kaikki asiaan liittyvät olosuhteet sen määrittämiseksi, voivatko pääasioissa kyseessä olevat oleskelulupien epäämistä koskevat päätökset tosiasiasa johtaa siihen, että asianomaisilla unionin kansalaisilla olevan unionin kansalaisuuden tehokas vaikutus ei toteutuisi.
- 54 Se, asuuko henkilö, jolle oleskelulupaa perheenyhdistämisen perusteella haetaan, yhdessä perheenkokoajan ja muiden perheenjäsenten kanssa, ei ole ratkaisevaa kyseisen arvioinnin kannalta, koska ei voida sulkea pois sitä, että sen perheen tietyt jäsenet, joita perheenyhdistämistä koskeva hakemus koskee, saapuvat asianomaiseen jäsenvaltioon muusta perheestä erillään.
- 55 Lisäksi on todettava, että – toisin kuin Saksan ja Italian hallitukset esittävät – vaikka edellä mainitussa asiassa Ruiz Zambrano annetussa tuomiossa esitettyjä periaatteita voidaan soveltaa ainoastaan poikkeuksellisissa olosuhteissa, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ei ilmene, että niiden soveltaminen olisi varattu vain sellaisia tilanteita varten, joissa sen kolmannen maan kansalaisen, jolle oleskeluoikeutta haetaan, ja unionin kansalaisen, joka on pieni lapsi, välillä olisi biologinen yhteys, johon hakijan oleskeluoikeus mahdollisesti perustuisi.
- 56 Sitä vastoin sekä asianomaisten unionin kansalaisten, jotka ovat pieniä lapsia, äitien pysyvä oleskeluoikeus että se, etteivät kyseiset kolmansien maiden kansalaiset, joille oleskeluoikeutta haetaan, osallistu mainittujen lasten lailliseen, taloudelliseen tai tunnetason huoltoon, on otettava huomioon tutkittaessa sitä, olisiko kyseisten lasten oleskeluoikeuden epäämistä koskevan päätöksen seurauksena mahdotonta käyttää pääosaa niistä oikeuksista, joita heillä asemansa perusteella on. Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 44 kohdassa todennut, unionin kansalaisen, joka on pieni lapsi, ja sen kolmannen maan kansalaisen, jonka oleskeluoikeus on evätty, välinen riippuvuussuhde on nimittäin omiaan asettamaan kyseenalaiseksi unionin kansalaisuuden tehokkaan vaikutuksen silloin, kun kyseinen riippuvuus johtaisi siihen, että unionin kansalainen olisi tällaisen epävän päätöksen seurauksena tosiasiasa velvollinen lähtemään paitsi sen jäsenvaltion alueelta, jonka kansalainen hän on, myös unionin alueelta kokonaisuudessaan (ks. em. asia Ruiz Zambrano, tuomion 43 ja 45 kohta ja em. asia Dereci ym., tuomion 65–67 kohta).
- 57 Ellei siitä tarkistuksesta, joka kansallisen tuomioistuimen on tehtävä, muuta johdu, unionin tuomioistuimen käytettävien tietojen perusteella vaikuttaisi siltä, ettei pääasioissa ole kyse tällaisesta riippuvuudesta.

- 58 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, on todettava, että SEUT 20 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että jäsenvaltio epää kolmannen maan kansalaiselta perheen yhdistämiseen perustuvan oleskeluluvan, vaikka kyseisen kolmannen maan kansalaisen tarkoituksena on asua sellaisen aviopuolisonsa kanssa, joka myös on kolmannen maan kansalainen ja joka oleskelee laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa ja joka on sellaisen lapsen äiti, joka on syntynyt aikaisemmasta avioliitosta ja joka on unionin kansalainen, ja sellaisen lapsensa kanssa, joka on syntynyt nimenomaan heidän omasta avioliitostaan ja joka myös on kolmannen maan kansalainen, kunhan tällainen epääminen ei asianomaisen unionin kansalaisen kannalta merkitse sitä, ettei hän tosiasiasa voi käyttää pääosaa unionin kansalaisen asemaan perustuvista oikeuksista, mikä kansallisen tuomioistuimen on tarkistettava.
- 59 Siinä tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin katsoisi, että sen käsiteltävinä olevien asioiden olosuhteissa pääasioissa kyseessä olevat oleskelulupien epäämistä koskevat päätökset eivät tee oikeuksien käyttämistä mahdottomaksi edellä esitetyllä tavalla, tämä ei kuitenkaan ratkaise kysymystä siitä, onko mahdollisesti sellaisia muita perusteita, kuten muun muassa perhe-elämän suoja koskeva oikeus, joiden vuoksi oleskeluoikeutta ei saa evätä O:lta ja M:lta. Tätä kysymystä on tarkasteltava perusoikeuksien suoja koskevien säännösten ja määräysten yhteydessä sen mukaan, miten ne kulloinkin ovat sovellettavissa (ks. em. asia Dereci ym., tuomion 69 kohta).
- 60 Tästä on muistettava, että unionin tuomioistuin voi oikeuskäytäntönsä mukaisesti joutua ottamaan huomioon unionin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä, joihin kansallinen tuomioistuin ei ole viitannut esittämässään kysymyksessä mutta jotka voivat olla hyödyllisiä sen ratkaistavana olevan asian kannalta (ks. mm. asia C-392/05, Alevizos, tuomio 26.4.2007, Kok., s. I-3505, 64 kohta).

Direktiivi 2003/86

- 61 Kansallinen tuomioistuin on nyt käsiteltävissä asioissa viitannut ennakkoratkaisupyyntöissään direktiiviin 2003/86 esittämättä kuitenkaan sitä koskevaa kysymystä.
- 62 Vastaavasti Suomen hallitus ja Italian, Alankomaiden ja Puolan hallitukset sekä komissio väittävät, että O:n ja M:n oleskeluoikeutta ja heidän perheidensä tilannetta on tarkasteltu tai pitäisi tarkastella direktiivin 2003/86 säännösten valossa.
- 63 Tältä osin on muistettava, että mainitun direktiivin 1 artiklan mukaan direktiivin tavoitteena on vahvistaa edellytykset, joiden täytyessä jäsenvaltioissa laillisesti oleskelevilla kolmansien maiden kansalaisilla on oikeus perheen yhdistämiseen.
- 64 Direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa oleva perheenjäsenten määritelmä kattaa perheen kokoajan aviopuolison, perheen kokoajan ja hänen aviopuolisonsa alaikäiset lapset, sekä perheen kokoajan tai hänen aviopuolisonsa alaikäiset lapset silloin, kun kyseinen henkilö on lasten huoltaja ja lapset ovat hänen huollettavanaan.
- 65 Tästä seuraa, että unionin lainsäätäjä on tarkoittanut ydinperheen, johon direktiivin 2003/86 johdanto-osan yhdeksännessä perustelukappaleessa viitataan, laajaksi.
- 66 Mainitun direktiivin 3 artiklan 3 kohdan mukaan direktiiviä ei kuitenkaan sovelleta Euroopan unionin kansalaisen perheenjäseniin.
- 67 Unionin tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Dereci ym. antamansa tuomion 48 kohdassa katsonut, että koska kyseisissä pääasioissa unionin kansalaiset oleskelivat jäsenvaltiossa ja heidän perheenjäsenensä, jotka olivat kolmansien valtioiden kansalaisia, halusivat tulla kyseiseen jäsenvaltioon ja oleskella siellä säilyttääkseen perheyhteyden mainittujen kansalaisten kanssa, direktiiviä 2003/86 ei voitu soveltaa kyseisiin kolmansien maiden kansalaisiin.

- 68 Toisin kuin niissä olosuhteissa, jotka olivat ominaisia edellä mainituille pääasioille Dereci ym., S ja L ovat kolmansien maiden kansalaisia, jotka oleskelevat laillisesti jäsenvaltiossa ja jotka hakevat perheen yhdistämistä. Heitä on näin ollen pidettävä direktiivin 2003/86 2 artiklan c alakohdassa tarkoitettuina ”perheenkokoajina”. Lisäksi heidän ja heidän aviopuolisoidensa yhteiset lapset ovat itse kolmansien maiden kansalaisia eikä näillä näin ollen ole SEUT 20 artiklassa annettua unionin kansalaisen asemaa.
- 69 Kun otetaan huomioon direktiivin 2003/86 tavoite, eli perheen yhdistämisen edistäminen (asia C-578/08, Chakroun, tuomio 4.3.2010, Kok., s. I-1839, 43 kohta), ja se suojelu, joka mainitulla direktiivillä pyritään antamaan kolmansien maiden kansalaisille, erityisesti alaikäisille, direktiivin soveltamista ei voida sulkea pois pelkästään sillä perusteella, että alaikäisen, joka on kolmannen maan kansalainen, vanhemmista toinen on myös kyseisen aikaisemmasta avioliitosta syntyneen unionin kansalaisen vanhempi.
- 70 Direktiivin 2003/86 4 artiklan 1 kohdassa asetetaan jäsenvaltioille täsmällisiä toimintavelvollisuuksia, joita vastaavat selvästi määritellyt subjektiiviset oikeudet. Jäsenvaltiot velvoitetaan direktiivissä määritetyissä tapauksissa sallimaan perheenkokoajan tiettyjen perheenjäsenten perheen yhdistäminen ilman, että ne voisivat käyttää harkintavaltaansa (ks. asia C-540/03, parlamentti v. neuvosto, tuomio 27.6.2006, Kok., s. I-5769, 60 kohta).
- 71 Mainittua säännöstä sovelletaan kuitenkin vain, jollei erityisesti direktiivin IV luvussa säädetyistä edellytyksistä muuta johdu. Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan c alakohta kuuluu näihin edellytyksiin, ja jäsenvaltiot voivat sen nojalla vaatia todisteita siitä, että perheenkokoajalla on vakaat ja säännölliset tulot ja varat, jotka riittävät perheenkokoajan ja hänen perheenjäsentensä ylläpitoon ilman, että heidän on turvauduttava asianomaisen jäsenvaltion sosiaalihuoltojärjestelmään. Samassa säännöksessä täsmennetään, että jäsenvaltioiden on arvioitava näiden tulojen ja varojen luonne ja säännöllisyys, ja ne voivat ottaa huomioon kansallisten vähimmäispalkkojen ja -eläkkeiden tason sekä perheenjäsenten lukumäärän (em. asia Chakroun, tuomion 42 kohta).
- 72 Mainitun 4 artiklan 1 kohdan osalta on ensinnäkin korostettava, että direktiivissä 2003/86 edellytetyn perheen yhdistämistä koskevien hakemusten yksilöllisen tutkimisen kohteena ovat lähtökohtaisesti perheenkokoajan tulot ja varat eivätkä sen kolmannen maan kansalaisen tulot ja varat, jolle oleskeluoikeutta perheen yhdistämisen perusteella haetaan (ks. em. asia Chakroun, tuomion 46 ja 47 kohta).
- 73 Mainituista tuloista ja varoista on todettava lisäksi, että 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa olevaa ilmausta ”turvauduttava sosiaalihuoltojärjestelmään” on tulkittava siten, että jäsenvaltiolle ei jätetä siinä mahdollisuutta evätä perheen yhdistämistä perheenkokoajalta, joka esittää todisteet siitä, että hänellä on vakaat ja säännölliset tulot ja varat, jotka riittävät perheenkokoajan ja hänen perheenjäsentensä ylläpitoon, mutta joka kuitenkin tulojensa tason vuoksi voi turvautua erityiseen toimeentulotukeen erityisten ja yksilöllisesti määriteltyjen välttämättömien elinkustannusten kattamiseksi tai tulotukitoimiin (ks. em. asia Chakroun, tuomion 52 kohta).
- 74 Seuraavaksi on todettava, että koska perheen yhdistämisen salliminen on pääsääntö, unionin tuomioistuin on katsonut, että direktiivin 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädettyä mahdollisuutta on tulkittava suppeasti. Jäsenvaltiot eivät myöskään saa käyttää niille tunnustettua harkintavaltaa tavalla, joka olisi vastoin direktiivin tavoitetta ja tehokasta vaikutusta (em. asia Chakroun, tuomion 43 kohta).
- 75 Lopuksi on muistettava, että – kuten direktiivin 2003/86 toisesta perustelukappaleesta ilmenee – direktiivissä kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet.

- 76 Perusoikeuskirjan 7 artiklassa, joka sisältää ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 8 artiklan 1 kappaleessa taattuja oikeuksia vastaavat oikeudet, tunnustetaan yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskeva oikeus. Tätä perusoikeuskirjan määräystä on lisäksi luettava yhdessä perusoikeuskirjan 24 artiklan 2 kohdassa todetun, lapsen edun huomioon ottamista koskevan velvollisuuden kanssa ja ottaen huomioon 24 artiklan 3 kohdassa ilmaistu lapsen tarve ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti (ks. em. asia parlamentti v. neuvosto, tuomion 58 kohta ja asia C-403/09 PPU, Detiček, tuomio 23.12.2009, Kok., s. I-12193, 54 kohta).
- 77 Direktiivin 2003/86 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ei voida tulkita ja soveltaa siten, että soveltamisessa jätettäisiin ottamatta huomioon perusoikeuskirjan mainituissa määräyksissä mainitut perusoikeudet.
- 78 Jäsenvaltioiden tehtävänä on nimittäin paitsi tulkita kansallista oikeuttaan unionin oikeuden mukaisesti myös varoa tukeutumasta sellaiseen johdetun oikeuden säädöksen tulkintaan, joka johtaisi ristiriitaan unionin oikeusjärjestyksessä suojattujen perusoikeuksien kanssa (ks. em. asia parlamentti v. neuvosto, tuomion 105 kohta ja em. asia Detiček, tuomion 34 kohta).
- 79 Vaikka perusoikeuskirjan 7 ja 24 artiklassa toki korostetaan perhe-elämän merkitystä lasten kannalta, niitä ei voida tulkita siten, että niillä evättäisiin jäsenvaltioilta harkintavalta, kun ne tutkivat perheenyhdistämistä koskevia hakemuksia (ks. vastaavasti em. asia parlamentti v. neuvosto, tuomion 59 kohta).
- 80 On kuitenkin todettava, että tällaisen tutkimuksen kuluessa ja määritettäessä erityisesti sitä, täyttyvätkö direktiivin 2003/86 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt edellytykset, direktiivin säännöksiä on tulkittava ja sovellettava ottaen huomioon perusoikeuskirjan 7 artikla ja 24 artiklan 2 ja 3 kohta, kuten direktiivin toisesta perustelukappaleesta ja 5 artiklan 5 kohdasta – joissa jäsenvaltiot velvoitetaan kyseisiä perheenyhdistämistä koskevia hakemuksia tutkiessaan ottamaan huomioon asianomaisten lasten edun ja suosimaan perhe-elämää – ilmenee.
- 81 Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on direktiivin 2003/86 täytäntöönpanossa ja perheenyhdistämistä koskevien hakemusten tutkimisessa arvioitava tasapainoisesti ja järkevästi kaikkia käsillä olevia etuja ja otettava erityisesti huomioon asianomaisten lasten etu.
- 82 Kun edellä esitetty otetaan huomioon, esitettyihin kysymyksiin on vastattava seuraavasti:
- SEUT 20 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että jäsenvaltio epää kolmannen maan kansalaiselta perheenyhdistämiseen perustuvan oleskeluluvan, vaikka kyseisen kolmannen maan kansalaisen tarkoituksena on asua sellaisen aviopuolisonsa kanssa, joka myös on kolmannen maan kansalainen ja joka oleskelee laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa ja joka on sellaisen lapsen äiti, joka on syntynyt aikaisemmasta avioliitosta ja joka on unionin kansalainen, ja sellaisen lapsensa kanssa, joka on syntynyt nimenomaan heidän omasta avioliitostaan ja joka myös on kolmannen maan kansalainen, kunhan tällainen epääminen ei asianomaisten unionin kansalaisen kannalta merkitse sitä, ettei hän tosiasiaa voi käyttää pääosaa unionin kansalaisen asemaan perustuvista oikeuksista, mikä kansallisen tuomioistuimen on tarkistettava.
 - Pääasioissa kyseessä olevien kaltaiset perheenyhdistämisen perusteella tehdyt oleskelulupahakemukset kuuluvat direktiivin 2003/86 soveltamisalaan. Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että vaikka jäsenvaltioilla on mahdollisuus vaatia todisteita siitä, että perheenkokoajalla on vakaat ja säännölliset tulot ja varat, jotka riittävät perheenkokoajan ja hänen perheenjäsentensä ylläpitoon, tätä mahdollisuutta on käytettävä siten, että otetaan huomioon perusoikeuskirjan 7 artikla ja 24 artiklan 2 ja 3 kohta, joissa jäsenvaltiot velvoitetaan perheenyhdistämistä koskevia hakemuksia tutkiessaan ottamaan huomioon asianomaisten lasten edun ja suosimaan perhe-elämää, ja että vältetään sekä kyseisen direktiivin

tavoitteen että sen tehokkaan vaikutuksen loukkaaminen. Kansallisen tuomioistuimen asiana on tarkistaa, onko pääasioissa kyseessä olevat oleskelulupien epäämistä koskevat päätökset tehty kyseisten vaatimusten mukaisesti.

Oikeudenkäyntikulut

- 83 Pääasioiden asianosaisten osalta asioiden käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

SEUT 20 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä sille, että jäsenvaltio epää kolmannen maan kansalaiselta perheen yhdistämiseen perustuvan oleskeluluvan, vaikka kyseisen kolmannen maan kansalaisen tarkoituksena on asua sellaisen aviopuolisonsa kanssa, joka myös on kolmannen maan kansalainen ja joka oleskelee laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa ja joka on sellaisen lapsen äiti, joka on syntynyt aikaisemmasta avioliitosta ja joka on unionin kansalainen, ja sellaisen lapsensa kanssa, joka on syntynyt nimenomaan heidän omasta avioliitostaan ja joka myös on kolmannen maan kansalainen, kunhan tällainen epääminen ei asianomaisten unionin kansalaisen kannalta merkitse sitä, ettei hän tosiasiallisesti voi käyttää pääosaa unionin kansalaisen asemaan perustuvista oikeuksista, mikä kansallisen tuomioistuimen on tarkistettava.

Pääasioissa kyseessä olevien kaltaiset perheen yhdistämisen perusteella tehdyt oleskelulupahakemukset kuuluvat oikeudesta perheen yhdistämiseen 22.9.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/86/EY soveltamisalaan. Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että vaikka jäsenvaltioilla on mahdollisuus vaatia todisteita siitä, että perheenkokoajalla on vakaat ja säännölliset tulot ja varat, jotka riittävät perheenkokoajan ja hänen perheenjäsentensä ylläpitoon, tätä mahdollisuutta on käytettävä siten, että otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7 artikla ja 24 artiklan 2 ja 3 kohta, joissa jäsenvaltiot veloitetaan perheen yhdistämistä koskevia hakemuksia tutkiessaan ottamaan huomioon asianomaisten lasten edun ja suosimaan perhe-elämää, ja että vältetään sekä kyseisen direktiivin tavoitteen että sen tehokkaan vaikutuksen loukkaaminen. Kansallisen tuomioistuimen asiana on tarkistaa, onko pääasioissa kyseessä olevat oleskelulupien epäämistä koskevat päätökset tehty kyseisten vaatimusten mukaisesti.

Allekirjoitukset